

Dosarul nr. 3ra-928/19

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud. R.Popescu-Balta)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V.Sîrbu, V.Mihaila, A.Minciuna)

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Victor Burduh

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului depus de Lidia Ciorba,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Lidia Ciorba împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi și Gospodăriei Țărănești „Nicolai Creciun” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Lidia Ciorba și a fost menținută hotărârea din 3 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 5 martie 2018, Lidia Ciorba a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi (în continuare CTAS Anenii Noi) și Gospodăriei Țărănești „Nicolai Creciun” (în continuare GȚ „Nicolai Creciun”) cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a invocat că la atingerea plafonului de vârstă pentru stabilirea pensiei, a prezentat la CTAS Anenii Noi documentele necesare pentru stabilirea pensiei pentru limita de vârstă.

Prin răspunsul din 13 septembrie 2017 a CTAS Anenii Noi, i-a fost comunicat faptul că perioada de activitate în cadrul GȚ „Nicolai Creciun” între anii 1999-2002 nu a fost inclusă la calcularea stagiului total de cotizare, deoarece declarația persoanei asigurate cu informația privind venitul asigurat, contribuțiile de asigurări sociale datorate de angajator precum și transferate la

bugetul asigurărilor sociale de stat pentru perioada dată, nu a fost prezentată de către GȚ „Nicolai Creciun”.

Reclamanta a specificat că înscrisurile din carnetul de muncă confirmă faptul că în perioada anilor 2 martie 1999 – 1 iunie 2002 dânsa a activat la GȚ „Nicolai Creciun”. Respectiv, obligația de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale a fost a angajatorului și anume a GȚ „Nicolai Creciun”.

Considerând că îi este lezat dreptul la proprietate consfințit în art. 1 din Protocolul nr. 1, art. 46 din Constituția RM, precum și dreptul la asistență și protecție socială garantat de art. 47 al Constituției RM, reclamanta Lidia Ciorba s-a adresat instanței de judecată cu prezenta cerere de apărare a drepturilor pretins încălcate, solcitând obligarea luării în calcul la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă a stagiului de cotizare pentru perioada 2 martie 1999 – 1 iunie 2002, când a activat la GȚ „Nicolai Creciun” și obligarea GȚ „Nicolai Creciun” de a achita contribuțiile de asigurare în beneficiul CNAS pentru perioada 2 martie 1999 – 1 iunie 2002.

Prin hotărârea din 3 mai 2018 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Lidia Ciorba a fost respinsă ca tardivă.

Prin decizia din 3 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Lidia Ciorba, a fost casată integral hotărârea din 3 mai 2018 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central și a fost emisă o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii, fiind obligat CNAS prin intermediul CTAS Anenii Noi de a lua în calcul la stabilirea și calcularea pensiei pentru limita de vârstă a Lidiei Ciorba stagiul de cotizare pentru perioada de muncă în GȚ „Nicolai Creciun” 2 martie 1999 – 1 iunie 2002. Capătul de cerere cu privire la obligarea GȚ „Nicolai Creciun” de a achita în beneficiul CNAS contribuțiile de asigurare pentru perioada de muncă 2 martie 1999 – 1 iunie 2002 a fost respins ca neîntemeiat.

Prin decizia din 8 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de CNAS, a fost casată integral decizia din 3 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar cauza a fost remisă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

După rejudecare, prin decizia din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Lidia Ciorba și a fost menținută hotărârea din 3 mai 2018 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată au constatat că acțiunea depusă în prezenta speță a fost depusă înafara termenului de 30 zile pentru contestarea acțiunilor/inacțiunilor autorității publice, fără o solicitare din partea reclamantei a repunerii în termen a acțiunii.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, la 4 iunie 2019 Lidia Ciorba le-a contestat cu recurs, solcitând admiterea acestuia, casarea integrală a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată, cererea de apel și în referința asupra cererii de recurs anexate la dosar, suplimentar invocându-se că la examinarea cauzei instanțele de judecată ierarhic inferioare neîntemeiat nu au ținut cont de faptul că acțiunea a fost depusă inițial în termen, la 27 septembrie 2017, însă după șase luni de examinare, prin încheierea din 20 februarie 2018 a Judecătorei Anenii Noi a fost dispusă încetarea procesului din considerentul că acțiunea a fost depusă împotriva unui pârât necorespunzător (CTAS Anenii Noi).

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de respingere ca tardivă a acțiunii (f.d.136-138).

Prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală și având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, Completul va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 martie 2019 (f.d.131), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc. Astfel, recursul depus la 4 iunie 2019 (f.d.136) este în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Lidia Ciorba în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul depus de Lidia Ciorba nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele,

încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Lidia Ciorba.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Lidia Ciorba se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Victor Burduh